

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek, Zápolya-utca 1-ső szám, havonta a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybecskerek, Zápolya-utca 1. havonta a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felolós szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak

Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 „
Negyedévre ———— 6 „
Egy hóra ———— 2 „
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünneppapok kivételével minden nap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1902.

XXXI. évfolyam. 19. szám.

Péntek, január 24

A gazdasági mult

Nagybecskerek, január 24.

Nem szándékunk vámpolitikával, kiegyezési kérdésekkel terhelt magasabb gazdasági politikai fejtegetésekbe bocsátkozni az immár csaknem egy hónapja halott 1901 esztendő gazdasági eredményei fölött, de a jó magvetőnek kötelessége lévén a multak tanúságait is szívén hordozni, szólunk valamicskét — három hét visszhangjaként — a közelmúlt tapasztalatairól.

Bizony, ha gazdasági tekintetből nézzük az elmúlt évet, nem lehet állítani, hogy az új század valami örvedetesen s biztató jelek közt köszöntött volna be.

A termés általában gyöngye közepeszerűnek mondható s ami még ennél is nagyobb baj: a gabonáinak rendkívül silányak. Állattenyésztésünk is szenvedett, mert a takarmánytermés igen rosszul ütött ki s a Felföldön e tekintetben már is valóságos inség van. Borunk rég nem termett annyi és olyan jó minőségű, mint 1901-ben, de sajnos, az ára is megdöbentő módon leszállott. Sok vidéken 8—10 filléren is kinalgatták a must literjét, de még így sem igen kellett: szóval majdnem oda jutottunk megint, mint régebben némely esztendőben, hogy az üres hordóért tele adták borral az edényt.

Nem kevésbé aggasztó jelensége volt a mult évnek, a minek hatását azonban még csak majd jövőben érezzük, a kül államoknak, főképp pedig Németországnak ama nyilvánvalóvá lett törekvése, hogy a gabona, bor, jószág beviteli vámját nagy mértékben felemeljék, ami ha csakugyan sikerülni fog, bizony súlyos csapás lesz a mi mezőgazdaságunkra, mert terményeink árát még jobban lenyomja. Sőt a német agráriusok egyenesen oda törkészenek, hogy a jószág-bevitel az óriási vámnok miatt teljesen lehetetlenné váljék. Bizony

nagy munka lesz államférfiainknak ezen fenyegető veszedelem elhárítása, vagy legalább enyhítése.

Csalódnánk azonban, ha azt hinnénk, hogy csak a földmivelőkre és csak Magyarországra volt ilyen nehéz az esztendő. Mert a kereskedelem, az ipar teré is ugyanolyan, vagy még nagyobb bajokat tapasztalhattunk. Megdöbentő módon pang mind a kettő, a minek szomorú külső jelei a bankok, pénzüzetek, egyes nagy iparvállalatok szinte napirenden levő bukása s a munkanélküliek ezreinek zavar-gásai, melyek fővárosunk utcáin is oly sajnos módon nyilvánultak.

Ugyanílyesminek híre jön a külföld legkülönbözőbb országaiból is, elkezdve Spanyolországtól, egész az óriási orosz birodalomig. Még a csodálatos viágzásnak indult Németországot is sok és nagy gazdasági válságok rázták meg s aránylag tán sehol sem történtek oly óriási bukások, s nem semmisült meg oly temédek vagyon, mint ott.

Valóban komor, szomorú kép. Olyan mint a köddel borított sivar téli tájék, melyen nem zöldül, nem virul semmi, s a kietlen némaságot csak a csapongó fekete varjak szomorú károgása zavarja.

De azért nem kell kétségbe esnünk. S ha figyelemmel tanulmányozzuk a mult idők történetét, látni fogjuk, hogy igaz ez a régi magyar közmondás: „Hol fel a kerék, hol alá.” Vagyis ha ma a viszonyok szomorúak, holnap ismét jobbra fordulhatnak.

Igy tanítja ezt hosszas tapasztalás. A közgazdasági élet hol nyomott, hol meg hirtelen fellendül, sokszor nem is tudjuk, hogy miért, — de így van Néha évekig pang mi den, aztán egyszerre csak jobb korszak következik. Szóval bizonyos rendszeres változás van e téren, szintugy, mint a hogy a sötét éjszakát fényes, derűs nap, a rideg telet nyárias tavasz váltja fel. Ezt meggondolva hát, ne veszítsük

reménységünket. Bizzunk, higyjünk jobb jövőben.

Hiszzen a komor téli tájról is majd eloszlik a köd, kizöldül, kivirul a mező újra, eltűnnek a szomorúság fekete madarai s helyettük kedves dalospacsirtak jelennek meg, vig énekükkel hirdetve az embernek, hogy ne csüggedjen, mert tél után mindig tavasz következik, borura pedig derül!

A kisbirtokosok hitela.

Ira: Peroszkay Béla.

— január 24.

Azon égető, halaszthatatlan feladatok közül melyeket törvényhozásunknak a trónbeszéd értelmében a mezőgazdaság jogos érdekei istápolása végett meg kell oldani, a legsürgősebb a kisbirtokosok hitelének javítása, mert minden elmulasztott nap szaporítja az elárverelt porták, telkek, a kivándorlók számát, könnyíti az állam és társadalom elleneinek konkolyt hirtő munkáját.

Ez nem agrár követelés, mert ha a paraszt sorsán, hitelén javítunk, azt az elviselhetlen kamatokat igénylő bankáron kívül megéri mind neki, a lateiner, a kereskedő és iparos egyaránt.

Azért kívánatos, hogy a napisajtó folyton napirenden tartsa ez égető kérdést és hozzászóljanak azok, kik a nép bajait ismerik, a bajokat orvosló eszközöket mérlegelni tudják.

A kis emberek érdekében az utolsó évek folyamában tagadhatlanul sok történt; különösen a földmivelésügyi miniszter kezdeményezése következtében oly törvények hoztak, oly rendelkezések történtek, melyeknek üdvös hatását mezőgazdánk csakhamar megéreztek. A szövetkezeti ügy támogatása, az Országos Központi Hitelszövetkezet alapítása, működésének megkezdése következtében a kisbirtokosok hitela is tetemesen javult.

Számos esetet tudunk, amidőn egy-egy gazdasági szövetkezet alapítása következtében a helyi kamatláb 3—5, sőt ennél több százalékkal is apadt.

Az eredmény azonban nem kielégítő, mert a jelzáloghitel még mindig elviselhetlenül drága; akkor, midőn a földjára alig 5 százalék, a 8 százalékos kamat fizetése az adós lassu, de biztos romlását jelenti. Kisbirtokosaink tul-

A „TORONTÁL“ tárcája.

A fejfa.

Faln végén, domb tetején a régi temető. Ide látszik a tornácra, a fák nyílásai közt felénk szomorkodik egy-két korhadó fejfa. Süppedező sirhalmok s néhány hirmondónak maradt fejfa, — egy decennium még s hire-pora alig marad a temetőnek, ifju, öreg, szép, csunya: mind, a kit ide temettek, porrá lett, nincs már rólok emlékezés, senki sem siratja; nevek, emlékek elenyészett. Az is porrá lett. Aztán porrá lesznek a fejták is, eltűnnek a sirhalmok, a föld visszanyeri régi formáját, azt, a mikor még ide temetkeztek s lesz belőle újra az, ami volt: szántóföld. A hetedizigien való unoka beleakasztja az eke vasát az ősök porába, hint belé buzamagot s tán meg sem villan elméjében, hogy a buzaszál őseink porából sarjadott ki.

Mindezt, ahogy elgondoltam és sok egyebet a megsemmisülésről, megtörte a csöndet a nagy apó, kinek a lelke ott járt, ahol azt enyém. Ott járt a szemem is. En csak az a pár fejtát láttam, az ő messzelátó szeme kiválasztott egyet, a legmagasabbat: még mindig a legmagasabb, bár meghajolt egy kissé.

— O Istenem, nézz oda. Látod e azt a meghajolt fejtát? Az az én apámé. Megkorhadott a töve, bizonyosan megkorhadott. Jön egy nagy szél s kidől. Meglásd, hogy kidől.

Szorongva nézett rám, akart még valamit

mondani; könnyű volt leolvasni az arcáról, hogy mit.

— Ne engedjük, hogy kidőljön, ugye, nagyapó, ne?

— Ne, fiam, ne.

Ott ültek körülöttünk a gyerekek s közrefogták nagyapót, hogy beszéljen nekik a másik nagyapókról. Ugy-e még magasabb száll ember volt a nagyapónál is? Rózsapiros volt-e az arca, mint a nagyapóé? Igaz-e, hogy háromszor járt ki Franciaországba, hadakozni a franciákkal?

Ott fogta meg a szót nagyapó a franciáknál.

— Bizony háromszor volt ki a franciára. Szép rózsapiros volt az arca. Nem volt olyan magas, mint én, de erősebb. Zömök, vállas ember. Hir telen lobbanó, hamar csendesedő. S nos lássátok, a sok hadakozásban megőrizte az isteni gondviselés; kétszer surolta golyó, eg szer a köpe nyegjét, egyszer a csakóját. Am egy alkalommal szinte ütött az órája. Atakat fujtak, nosza rajta, neki a franciának, ember emberrel állott szembe: ahogy a szerenese hozta; erős gyengével, gyenge erőssel, az erős még erősebbel. Máska nagyapóknak egy nagy Góliát jutott. No szervusz világ, mondotta magában máska nagyapátok — most fűbe harapok. Mit csináljon? A francia nagyon kiáltott: kujon! s abban a szempillan tásban le is csapott a kardja. Le ám s ketté vágta a — levegőt. Feléje csap apámuram is, de az átkozott franciája tréfára vette, megragadta a kardot, hogy kicsavarja apámuram kezéből. De többet észszel, mint erővel: hirtelen csavarintott a kardján s ugy lenyisszentette a bolond francia kezét, mintha ott sem lett volna. Arra

nagy sebesen még egy vágást neki s lefordult a lova hátáról. Így ölte meg a küsdég huszár a francia Góliátot.

Tapsoltak, éljeneztek a gyerekek, mintha szemök láttára folyt volna le az élet-halál harc.

— A fejtán volt is valami vers arról, hogy mely sokat hadakozott s a sok hadakozásban egy sebet sem kapott, de már el sem lehet olvasni: az idő megemészte a betűt.

— Hátha nem? — jegyezte meg egyik fia. Ujra festjük a vonásokat s szépen kikerekednek a betűk.

Köny csillant meg nagyapó szemében.

— Ó, ha még egyszer elolvashatnám! Olyanformán kezdődött:

Idegen országban sokat hadakoltam,

Sok hadakozásban egy sebet sem kaptam.

— Tovább?

— Nem tudom, nem. Hiába erőltetem meggyengült emlékezetemet. A véletlen halálról volt még szép verszet. Mert lám ki hitte volna? A sok hadakozásban vele volt az isteni Gondviselés, aztán idehaza, a szülőtte földjén hosszú öreg-séget ért, s egyszer csak mi történt? Befordul a kapun egy bika nagy bömböléssel. A szarvával turta, hanyta a földet. Aztán felvetette a fejét, végiment az udvaron, egyenesen az istállónak. Ott állott máska nagyapátok az istálló előtt. Mire kiszaladhattam a házból, látom, hogy az öreg ember fölkap egy vasvillát s elállja az ajtót.

— Visza hé! — kiáltott s nekiszegte a vasvillát.

Hetven esztendő nyomta a vállát s azt hitte, hogy még mindig fiatal erejében van. Pedig csak

nyomó része ennyit, sőt többet is fizet; még az is, aki egyes bankoktól kapott törlesztéses kölcsönt, mert az annak megszerzésével, folyósításával járó költségek, árkülönbségek számítása után, több kamatot fizet, mint mennyit kötvényében kikötöttek.

E bajon segíteni kell; meg kell menteni az ország hátgerincét, a pusztuló kisbirtokosokat, mert mindenkit egyaránt érdeklő érdek. Még rideg kincstári szempontból sem közönyös dolog az, hogy a földadót fizető kisbirtokos vagyoni helyzete javuljon, mert a tehetős paraszt a földadón kívül más jövedelmet is nyújt az államnak.

Bizonyos, hogy a felismert bajon leggyökeresebben, biztosabban lehetne az államhitelek igénybe vételével segíteni — amde ehhez szegények vagyunk.

A takarékpénztárak reformálásáról tenni függővé a dolgot, azoktól várni az olcsóbb hitel nyújtását: elhibázott dolog, az égető kérdés megoldásának elhalasztása, több: eltemetése lenne.

A takarékpénztárak reformja oly darázsfészek, melytől mindenki óvakodik és leginkább azok, kiknek a reformot kezdeményezni kellene. Csak az idő, hitelviszonyaink javulása, az altruizmus terjedése, a közszellem erősödése fogja meghozni az elkerülhetetlen reformot, a takarékpénztárak saját kezdeményezése után.

A kisbirtokosok említett hitelének rendezése, javítása nézetem szerint csak a hitelszövetkezetek útján történhet meg célszerűen, olcsón, a tekintetbe veendő különböző érdekek kielégítésével.

Az Országos Központi Hitelszövetkezet működése kezdetén kilátásba helyezte is, hogy a vidéki szövetkezeteknek törlesztéses kölcsönök engedélyezését lehetővé teszi, amde utóbb a szövetkezeteknek nyújtott hitelt csak oly mérvben szabta meg, mely a szövetkezetek tagjai személyes hitelének kielégítésére tán elég, — a terhes jelzálogi adósságok konvertálására azonban nem.

Erre kell az Országos Központi Hitelszövetkezetnek a lehetőséget megadni, a szövetkezetek törvényi javításával, és ha kell olcsó állami kölcsönrel, mint az Németországban sikerre vezetett.

Ha beruházási kölcsönök címén a különböző iparok támogatására — helyesen — milliók fordíthatnak, akkor a kisbirtokosok hitelének emelésére is kell biztos kamatot hozó pénzek lenni. Oly befektetés lenne ez, mely nemcsak a biztos kamatot meghozná, de közvetve is hasznot hozna.

Meggyőződésünk szerint az Országos Központi Hitelszövetkezet állami támogatás nélkül is a kisbirtokosokat terhelő adósságok tetemes részét konvertálhatná, mert 5 százalékot jövedelmező kötvényeknek piacot találunk nemcsak a jelenlegi kedvező pénzügyi viszonyok között, hanem a készfizetések megtörténte után is mindig könnyű lesz.

Az említett feladatot azonban az Országos Központi Hitelszövetkezet biztosan, célszerűen csak akkor valósíthatja meg, ha vidéki központi hitelszövetkezetek alakulása lehetővé té-

tetik, ha a községi szövetkezetek és Országos Központi Hitelszövetkezet között szükséges szervei kapcsolatok létesülnek.

Vidéki, vagyoni felelősséget vállaló központi szövetkezetek nélkül, a községi szövetkezetek által megszavazott jelzálogi kölcsönök biztonsága, mobilis volta kellőleg megbízható nem lenne. A vidéki központok vagyoni felelőssége a kölcsönök alapján kibocsátandó kötvények értékét fokozná.

A vidéki központok lennének azok, melyekre az egyes kölcsönök telekkönyvi bekebelezése megnyugvással bízható lenne.

A szövetkezetek szaporodásával mindenki nek hozzáférhetővé tételnék terhes adósságainak konvertálása, egyik kisbirtokos a másiknak ajánlása az olcsón dolgozó szövetkezetet és így évről-évre apadna a kiszáradk száma, kik adósságaiknak nagy kamatterhe alatt összerokadnak.

Ne gondolkozzunk tehát új intézetek felállításáról, hanem hozzuk szövetkezeteket abba a helyzetbe, hogy tagjaik hitelviszonyait gyökeresen javíthassák.

H I R E K.

Tájékoztató

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggelt 6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől délután 5 óráig; ugyanazon napokon este 7/8-tól 1/8-ig urak részére is. A kádfürdő egész nap este 7 1/2 óráig nyitva marad.

Január 26. Szabad lyceum d. u. 6 órakor.

— **Félévi vizsgálatok.** A közigazgatási tanfolyam első félévi vizsgálatai ma vették kezdetüket és az A. osztályban Dellimanics Lajos dr. alispán, a tanfolyam igazgatója, a B. osztályban Végh Lajos dr., h. igazgató előnöklésével naponta délutáni 4-8 ig e hó végéig mindennap szakadatlanul tartanak.

— **Új anyakönyvvezetők.** A belügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Torontál vármegyében a német elemű anyakönyvi kerületbe Klein Ede községi tanítót, az offzenicaiba Fehér József községi írnokot, a rudolfs gadeniba pedig Korn József községi írnokot anyakönyvvezető-helyettesekké nevezte ki és Klein Edét és Fehér Józsefet a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta.

— **Államsegélyek.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a torontói községi iskolánál szervezett 4 ik tanítói állással egybekötött fizetés kiegészítésére 800 kor. államsegélyt engedélyezett. Ezen iskolánál a negyedik osztály a földművelésügyi miniszter által építtetett, teljesen új s mintaszerűen felszerelt iskolai épületben van elhelyezve. — A pusztanovoszei községi tanító korpótlékának fedezésére pedig ugyancsak a vallás- és közoktatásügyi miniszter 1900. évtől kezdődőleg 100 korona állami segélyt folyósított.

a bátorsága volt a régi, az ereje már nem. A bikát ugyan ledőlte, de abban a pillanatban elterült a földön apámuram is. Halva találtuk. Mert hogy szegyenletre visszahuzódni az istállóba, életével fizetett.

Mondták a fiúk: mi is így tettünk volna. — Hát ti? — kérdezte nagyapó a leánykákat.

— Mi meg bebújtunk volna a jászol alá. — Na, ezt éppen gondolám, — mosolygott nagyapó.

Derűsre vált az emlékezés a most már nem volt maradásunk: mentünk a temetőbe. Előre szaladtak a gyermekek, vittek magukkal valami fekete festéket, esetet: ők majd kifestik a régi irást. Mire mi oda értünk, mind ott guggoltak az elfeketedett, korhadó fejfa körül. Neki-gyult arccal jelentették: kijött már az első sor. Nézzé, nézzé, nagyapó: „Idegen országban sokat hadakoztam.”

Leültünk a szomszéd sirhalomra s néztük, mint világosodnak meg egyenként a betűk. Olyan szépen, olyan ragyogó feketén, hogy azt leolvashatta a vén huszár is a magas mennyországból. Olvasta is bizonyosan, mert lehetetlenség, hogy elkerülte légyen a figyelmét, mi történik az ő sirja körül. Látni vélem az őreget, amint eltűnődik oda fent s megcsóválta a fejét. Miféle gyerekek pingálják az ő fejfáját. Hát az az öreg ember vajjon ki ott a másik sirhalmon? Talán csak nem az ő fia? Fialat, szép szál ember volt, a mikor ő meghalt, most már öregebb, mint ő. Szinte az apja lehetne. De hosszú öregségei áldotta meg az Isten! Hosszabbal, mint őt. Igen, ez az öreg ember, ez a csöndesen

siró öreg ember az ő fia. De kik azok a küönös ruhájú gyermekek? Ilyenformákat ő Páris városában látott. Azoknak is hosszú strimfi volt a lábukon, meg papucs. Sebogysem tud eligazodni. De szerencsére, arra vetődik az ő kedves sokat emlegetett kapitánya, a Splényi báró.

— Min tünődöl, István?

— Nézzén csak le a vitéz kapitány uram. A fejéim körül egy csomó gyermek. Velők a fiam, meg egy ur. Hogy kerülnek ezek ide? Talán csak nem jöttek Franciaországból?

Nagyot nevetett Splényi kapitány. — Hej, fiam, nagyot fordult a világ, mióta mi felváltattunk a mennyországba. Azok a gyerekek a te máska unokáid. Nézd azt a fiút, aki festi a fejfadat. Kerek száz esztendővel született később, mint te.

— Ó, édes Jézusom! Ne tréfáljon kapitány uram!

— Ilyen-olyan adta, mikor tréfáltam én! — Hát ki törődnek a te fejfáddal, ha nem a véredből való vér.

Mintha egy pár csepp hullott volna le az égből. Vajjon nem a vén huszár könnye?

Es kikerekedett mind a négy sor, annyi, a hányat rámetezett a poetas fejfataragó. — a ki ugyan ki lehetett?

Idegen országban sokat hadakoztam, Sok hadakozásban egy sebet se kaptam. Sok számos esztendő eltem e világon, Véletlen történet okozta halálom.

Es jön a név. S az évzám.

— Így volt ugy-e nagyapó?

— Így fiam, így, áldjon meg az Isten! Könnyebb lesz a halálom.

Benedek Elek.

— **Tanítónő választás.** A klekki községi iskolánál üresedésben levő tanítónői állásra Goszmann Anna okl. tanítónő választatott meg.

— **Színészet Nagybeckereken.** Alig egy hét még s megnyílik a nagybeckereki színház kapuja. Február elseje már színészeket talál a városi színházban, ahol április 15-éig fog időzni Thália. Földessy színigazgató tegnap és ma Nagybeckereken időzött, hogy megtegye a szükséges intézkedéseket. Az igazgató már össze is állította az első tíz előadás programját, amely változatosság, mint művészi szempontból mindenben kielégítő. Az előadások sorozata február 1-én a Babával kezdődik. Másodikán, vasárnap két előadás lesz. Délutáni előadásban II. Rakócy Ferenc fogsága kerül színre, este népszínművet adnak, Felhő Klárit. Harmadikán operett újdonságra készül az igazgató, előadja a Magyar Színházban nagy sikert aratott Svihákokat. Negyedikén Rákosi Viktor és Guthi Soma vigjátéka, a Sasok kerül színre. Ötödiken Mader és Pásztor Kadet kisasszonyát adják. Hatodikán Bisson nagysikerű darabja, a Nevezetes kastély. Hetedikén zónaelőadásban a Notre-dámi toronyőr. Nyolcadikán Nebántsvirág. Kilencedikén délután Babszemjankó (gyerekelőadás), este Flórika szerelme és tizedikén Brieux híres Vörös tallárja kerül előadásra.

— **Eljegyzés.** Schmitz Erzsike kisasszonyt eljegyezte Zachariás Béla.

— **Állandó népnevelési bizottság.** Vettük a következő sorokat: Ez a címe azon bizottságnak, melyet törvényhatósági bizottságunk egyik időszaktól a másik időszakig megválasz, mely azonban mindeddig csak névleg létezett, tényleg azonban mindeddig magáról életelt nem adott. Nem is adhatott, mert évek hosszú során át a választás formáján és a megválasztás dícsőségén túl nem ment. Még meg sem alakult, annál kevésbbé lehet szó működésről. Ezek szerint bátran azt következtethetné mindenki, hogy ezen bizottság teljesen felesleges. Pedig nézetem szerint nem úgy áll a dolog. Vármegyénk népnevelésügye az utóbbi években örvendetesen haladt ugyan előre, de még nincs azon a fokon, hogy örvendetes, minden jó hazafit kielégítő állapotokról beszélni lehetne. Sok, nagyon sok a teendő. A multnak sok mulasztása pótlandó. Habár a népnevelésünk vezetésével megbízott szakközégek kötelességüket, — a mennyire emberileg lehetséges — teljesítik és őket működésükben a közigazgatási bizottság és annak bölcs vezetője támogatja, még sem tartom célszerűtlennek azt, hogy létezzen és működjen a megyében oly bizottság is, amelynek feladata volna a megye és így a haza leg-szentebb ügyének, a népnevelés ügyének felkarolása. Hogy mi minden volna ennek a bizottságnak a teendője, azt felsorolni szükségtelennek tartom, de azért sem említem fel, mert meg vagyok róla győződve, hogy azt a megye kir. tanfelügyelője a szervezkedés alkalmával bővebben fogja kifejteni. Hisz a közigazgatás államosításának hívei a megyei önkormányzat legfontosabb feladatának a kulturális ügyekkel való foglalkozást tekintik. A földolgo, szerény nézetem szerint az, hogy az állandó népnevelési bizottság megalakuljon, munkaprogrammot készítsen, azt a törvényhatósági bizottság elé terjessze és az az által elfogadott program alapján működését zavartalanul megkezdje. Jelen soraimnak nincs és nem is lehet egyelőre más célja, mint hogy az irányadó körök figyelmét az ügyre felhívjam, nem kételkedem benne, hogy megyénk intézői rövid idő múlva a bizottság tagjai felé e szavakkal fognak fordulni: „Munkára fel!” Bányai Jakab.

— **Felolvasás a mértékletességről.** W ar n s János, a híres fölolvadó, aki a mértékletesség apostolaként utazza be a kontinenst, hétfőn 27-én esti 7 órakor a polgári iskola dísztermében fölolvastat fog tartani, melyet Szalay József ev. ref. lelkész fog magyarul tolmácsolni a hallgatóságoknak.

— **Szabad lyceum.** A nagybeckereki munkás-képző- és társas-egylet 26-án, vasárnap egyleti helyiségeiben (Melencei ut 29) felolvasást rendez. Ez alkalommal Burget József főgimnáziumi tanár tart előadást az égi testekről. Az előadás tartalma: A csillagos ég. — Az állócsillagok vagy napok, a bolygók, az üstökösök, a hullócsillagok vagy meteorok. — A nap mint a rendszer központja, a nap alakja, felülete, mozgása, fénye, melege. — A naprendszer és annak keletkezése. — A föld mint bolygó, alakja, mozgásai, a nappal és éjszaka, az évszakok. —

Este 8 órakor zártkörű táncvigalom. Belépti díj nincs. A legközelebbi felolvasás jövő vasárnap, február hó 2-án lesz.

Országos vásárok. A városi tanácshoz érkezett hivatalos átiratok szerint közelebb az alábbi helyeken tartatnak országos vásárok: Versecon f. hó 24-26., Buziáson f. hó 24-26., Karánsebesen f. hó 30-31., Ó-Pécskán február 1-2.

Aki olcsó levélbélyeget keres. Két német atyafi állított be tegnap egyik dohányüzletébe. Előnként körülnéztek, majd odaszól az egyik a kisasszonynak, hogy adjon neki olcsó levélbélyeget.

Hát mire lesz az jó. Talán jó lesz egy filléres? — Persze hogy jó, ha olcsóbb nincsen. — És hová küldi azt a levelet. — Bogácsra, a Katinak. — De hisz akkor nem elég a filléres bélyeg. — Hát milyen kell? — Bizony arra tíz filléres kell. Akar-e olyat? — Na, das thu ich net! Az nekem nagyon drága. Inkább magam viszem el a levelet, ha arra dolgom akad.

Szólt a német és úgy cselekedett.

Korcsmárosok figyelmébe. A kereskedelemügyi miniszter tudvalegileg elrendelte, hogy mindazon vendéglősök és korcsmárosok, kik ital kimérésen kívül ételtek árúításával is foglalkoznak, külön iparengedélyt kötelesek váltani ez évi január 1-ig. A miniszter ezen határidőt, tekintettel a felmerült körülményekre, ez év végéig meghosszabbította.

FARSANG.

Farsangi naptár.

Január 25. Izc. négyzet bálja.
 Február 1. Polgári bál.
 " 5. Közig. tanfolyamhallgatók táncestélye.
 " 8. A filharmonikusok estélye.
 " 11. Alarcosbál a színházban.

A jegyzőjelöltek bálja. A közigazgatási tanfolyamhallgatók f. évi február hó 5-én tartandó báljára a meghívókat már szétküldték. A rendezőség értesíti azokat, a kik esetleg tévedésből kimaradtak a meghívottak sorából, értesítések erről a rendezőséget, amely a meghívókat pótlólag elküldi.

Az alarcos bál. A február 11-iki alarcos bál előkészítésén nagyban serénykedik a rendezőség. Holnaptól kezdve már közreadják a jegyeket s ez alkalomból újra kéri a rendezőség azokat, akik előjegyeztek a páholyokra, hogy jegyüket szerdáiig vegyék át, mert az tovább nem áll rendelkezésükre.

A honvédeknek negyedik estéje. A kereskedő-íjak egyesületének három estére tervezett zeneestéjét egy negyedikkel is megtoldották. A honvédeknek még ma estére is játszik a Rózsa kávéházban. Programján ma kizárólagosan humorisztikus számok szerepelnek. Belépő-jegy ára 40 krajcár.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Izzatás a magyar nemzet ellen. Szegedről írják: A szegedi kir. ügyészség egy olyan szenzációs bűnügyben szerkesztett most vádiratot, mely az egész ország érdeklődését föl fogja keltetni. A bűnügy, melynek ítélete elé nagy várakozással néznek a bíróság körében, hivatalosan messze kiható végzést hozni abban a mozgalomban, melynél az izgatás legaljasabb fegyvereivel, a hazafiatlanság legutálatosabb eszközeivel egy kis pán-germán szellemű férclap viszi a főszerepet. A botrányos volta miatt szenzációs ügyben a magyar nemzet elleni izgatással vádolja a szegedi kir. ügyészség Korn Artur nagy-kikindai lakost, aki a „Grosskikindaer Zeitung“ hasábjain már évek óta következetesen izgat a magyar állameszme ellen. Ezuttal „Az iskola a magyarosítás szolgálatában“ című cikke miatt került horogra. E cikkben undok támadással azt akarja bizonyítani Korn Artur, hogy Magyarországon vad türelmetlenséggel ölik el a németajku iskolaköteles gyermekek lelkületét, azzal, hogy a magyar nyelv oktatása körül a népevelők a visszaélésig erőszakosak.

A délvidéki magyar sajtó hosszabb ideig küzdött a pán-germán szellemmel, de belátta, hogy a szellem terjesztője és annak eszközei sokkal inkább kvalifikálhatatlanok, semhogy érdemes volna vele komolyabban foglalkoznia. A szegedi kir. ügyészség, melynek érdemes vezetője, Winkler István dr., már régen figyelemmel kíséri és tanulmányozza a „Grosskikindaer Zeitung“ merényletét, melyekről most már csaknem bizonyossággal megállapítható, hogy életető erejüket az ország határán kívül kapják.

KÖZGAZDASÁG.

Takarékpénztári közgyűlések.

Január 25. „A nagybecskereki takaré- és előleg-egylet mint részvénytársaság“ közgyűlése
 „ 26. „Az analfalvi járási takarékpénztár-részvénytársaság“ közgyűlése.
 „ 26. „A törökbecse-aracsi segély- és hitelszövetkezet“ közgyűlése.
 „ 26. „A törökbecsei néptakarékpénztár részvénytársaság“ közgyűlése
 „ 26. „A torontál-ozorai (uzdini) első takarékpénztár részvénytársaság“ közgyűlése.
 Február 1. „A török kanizsai központi takarékpénztár mint részvénytársaság“ közgyűlése.
 „ 2. „A nagykomlósi néphank mint részvénytársaság“ közgyűlése.
 „ 2. „A nagybecskereki néphank részvénytársulat közgyűlése.
 „ 3. „A torontálmezei takaré- és hitelbank“ közgyűlése.
 „ 9. „A módosi takarékpénztár“ közgyűlése.
 „ 13. „Az istvánföldi takaré- és hitel-egylet mint részvénytársaság“ közgyűlése.

Ingatlanok forgalma.

Nagybecskerek város területén 1902. évi január hó 17-től 1902. évi január hó 23-ig terjedő időszakban a következő ingatlanváltozások történtek:

Özv. Gombár Anna tulajdonát képező 2057. öi. sz. házat megvette Irák János.
 Csákován Manólo hagyatékához tartozó 1003. öi. számú házat előörkölte Csákován Mária férj. Czveanov Tómané, kk Csákován Maca és Misa
 Jovanov Stéva hagyatékához tartozó ház, 45 négy-szögöl beitelek felét előörkölte kk Jovanov Darinka és Maca.
 Schneider Anna és társai tulajdonát képező 111. öi. számú házat megvette Müller Mihály és Katalin.
 Vuicsin Mita és Jelena tulajdonát képező 3 hold szántót elajándékozta Dankulov Brankónak.
 Özv. Eckstein szül. Kahlberg Anna tulajdonát képező 594., 595. öi. sz. ház felét elajándékozta Eckstein Rób rnek.
 Mircs Mita tulajdonát képező 250 négy-szögöl szőlő-kertert megvette Mircs Cveta 130 koronáért.
 Kolleth József és Katalin tulajdonát képező 16 hold szántóföldet megvette Schmidt Jakab 12320 koronáért.

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyeztettek a Nagybecskereken, 1902. évi január hó 24-én megtartott heti vásár alkalmával:

Buza	50 kilogramm	8.60 korona
kétszeres	"	6.80 "
rozsa	"	6.30 "
árpa	"	5.50 "
zab	"	7. — "
kukorica(uj)	"	4.80 "
repce	"	11.50 "
széna I.	"	2.80 "
II.	"	2.50 "
szalma I.	"	1.50 "
II.	"	1. — "
burgonya (uj) 50	"	3. — "
marhahús I. 1 kilogr.	"	— 93 "
II.	"	— 88 "
borjú hús	"	1.20 "
disznó hús	"	— 96 "
juh hús	"	— 72 "
zsir	"	1.08 "

TÁVIRATOK.

A katolikus autonómia.

Budapest, jan. 24. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A katolikus autonómiai kongresszus ma folytatta tanácskozásait Szapáry Gyula gróf elnöklete alatt. Napirend előtt Horánszky Nándor szólalt föl, sajnálkozását fejezte ki, hogy a minapi felszólalása után Majláth püspök róla azt mondotta, hogy nem hü fia az egyháznak. Csak félreértés mondathatta Majláthtal ezeket a szavakat. Ő úgy nem csak a katolikus iskolák, de az összes felekezeti iskolák államosítását értette akként, hogy az egyházak befolyása azokra megmaradjon. Ezt mondta annak idején a pápa is.

Peticiók a kuriánál.

Budapest, jan 24 (A „Torontál“ eredeti távirata.) M. kezdte tárgyalni a kuria Dókus Ernő sátoralj helyi mandátuma ellen beadott petíciót. A Szűllő Géza mandátuma ellen beadott petíciót a kérvényezők visszavonták.

Nagy tűz a fővárosban.

Budapest, jan. 24. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Az éjjel a soroksári utca végén levő Konkordia gőzmalom ki-gyulladt. Borzalmasan szép látványt nyújtott a hat emeletnyi magas 300 méter hosszú épület, amikor lángokban állott. A nagy tűz az egész környéket nappali világossággal árasztotta el. Kivonult a tűzhöz egy központi, mint az összes kerületek belüli tűzoltóság, valamint a közeli gyárak tűzoltóságai is. A tűznél három tűzoltó

sulyosan megsérült, kettő pedig életét veszítette. Több munkás eltűnt. Izgalmas látvány volt, mikor a három emeletes összekötő hidon át akart vonulni a tűzoltóság. A hid egyik széle már lángokban állott, a mit a tűzoltók nem láthattak az óriási füstben. A visszahívó jelt felfogta a recsegés, ropogás s még egy lépés és husz ember a lángokba zuhan. A kivonult katonaság vezetőjének ebben a percben jutott eszébe, hogy odaállította a trombitásokat s visszavonulót fuvatott. A tűzoltók visszaléptek. A következő pillanatban óriási robajjal leszakadt a hid. A malom teljesen leégett. A kár óriási, mert bent égett a malom egész őrlési készlete.

Eltűnt nagykereskedő.

Budapest, jan. 24. (A „Torontál“ ered. táv.) A N. W. T. nak jelentik Belgrádból, hogy Pavlovics, Belgrád egyik legnagyobb nagykereskedője, körülbelül 14 nap előtt Zimonyba utazott és azóta eltűnt. Elutazása előtt 60 000 frankot deponált a belgrádi nemzeti bankban.

Az apa boszuja.

Budapest, jan. 24 (A „Torontál“ eredeti távirata.) Nápolyból telegrafálják, hogy a Caraccioli sétahelyen tegnap Delfranco előkelő polgár agyonlőtte Delbalzo Károly herceget, aki leányát elcsábította.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1902. január 24.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

Buza	kilós	50 kilogr. ára		50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig	kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki uj	76	9.15	9.30	80	9.55
Pestvidéki uj	76	9.10	9.25	80	9.45
Bánsági uj	76	9. —	9.20	80	0. —
Bácskai uj	76	9.20	9.40	80	0. —
kilós					
Rozs uj elsőrendű		70—72	7.70	7.75	
„ „ másodrendű		—	7.55	7.65	
Árpa „ takarmány		60—62	6.10	6.20	
„ „ égetni való		62—64	5.75	5. —	
„ „ sörfőzésre való		64—66	0. —	0. —	
Zab „		39—41	7.85	7.50	
Tengeri ó bánsági		—	0. —	0. —	
„ másnemű		—	0. —	0. —	

Határidő-üzlet.

Budapest, jan. 24. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Készáruban gyöngye volt a vételkedv. Az árak szilárdak. Délben a határidő üzlet jegyzései a következőleg zárultak:

Buza 1902. áprilisra 9.44—9.45
 „ 1902. októberre 8.44—8.45
 Rozs 1902. áprilisra 7.89—7.90
 Tengeri 1902. májusra 5.38—5.39
 Zab 1902. áprilisra 7.57—7.58

Vonalok érkezése és indulása

Nagy-Becserekre illetve Nagy-Bacsokokról.

Ervényes 1901. október hó 1-től.

Érkezik:

A nagybecskereki pályaudvarra:

Zsombolyáról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
 Pancsováról: délelőtt 7 óra 55 p.; délután 5 óra 55 p.
 Temesvárról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
 Verseczről: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
 Alibunárról: este 7 óra 23 p.
 Zsombolyáról: (keskenyvágányu vonalon) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.
 Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 55 p.; délután 4 óra 36 p.; éjjel 10 óra 33 p.

Indul:

A nagybecskereki pályaudvarról:

Zsombolyára: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50. p.
 Pancsovára: reggel 8 óra 30 p.; délután 6 óra 30 p.
 Temesvárra: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
 Verseczre: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
 Alibunárra: reggel 8 óra 25 p.
 Zsombolyára: (keskenyvágányu vonalon) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 10 p.
 Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 10 p.
 Karlova—Nagy-Kikindára: reggel 5 óra 58 p.

Arverési hirdetés.

A törökbecsei kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a nagy kir. államkincstár végrehajthatónak Beslin Vlada karlovai lakos végrehajtást szenvedő elleni 410 kor. 96 fillér s jár iránti végrehajtási ügyében a területén levő Karlova község határában fekvő:

A karlovai 1544 sz. tjkvben A. I. alatt felvett 1563/3., 2877/e, e/117., 3288/79. és 3294-3295/26 hrsz. überlandiális ingatlanok 1917 korona kikiáltási árban 1902. évi február hó 5 k napján délelőtt 9 órakor Karlova község házában árverés alá fognak bocsájtatni és a kikiáltási árban alul is el fognak adni azzal, megjegyeztetvén, hogy az árverés napjától fogva az überlandiális (maradvány) földdek után lejárandó váltás tartozás a vevőt fogja terhelni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy az 1881 évi LX. törvénycikk 42. §-ában jelzett árfolyamúval számított és az 188. évi november hó 1-én kelt 3333. számú igazságügyminiszteri rendelet 3. §-ában jelölt és óvadékképesnek nyilvánított értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételár 3 egyenlő részletben és pedig az első az árverés jogerőre emelkedése után 15 nap, a másodikat 30 nap, az utolsót 45 nap alatt, mindig az árverés napjától számítandó 5% kamattal együttesen a törökbecsei királyi adóhivatal, mint letéti pénztárnál szabály szerű letéti kérvény kapcsán lefizetni és a vételár után járó kincstári illetéket viselni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíthatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt e kir. járásbíró tkvi irattárában és Karlova község előjáróságánál megtekinthetők.

A kir. járásbíró, mint tkvi hatóság Törökbecsén, 1901. évi december hó 16-án. Szabó, kir. aljárásbíró.

2428. árva. 1901. sz.

93 3.1

Hirdetés.

Nagybecskerek város tekintetes árvaszékének 2428/901. számú határozatával nyert megbizáshoz képest ezennel közzététetik, hogy kiskoru Vukov Milica és Aca tulajdonát képező Nagybecskerek városához tartozó oppovai határrészen fekvő, a nagybecskereki községi 4397. és 4512. számú telekjegyzőkönyvben felvett és 4 helyen külön-külön fekvő mintegy 4 hold szántóföldből álló ingatlan 1902. évi február hó 5-én a városházi épület II. ik tanácsnoki irodában délelőtt 9 órakor tartandó szabadkézből magánárverés útján és örökáron eladást fog.

Erre vevők ezennel meghivatnak azzal, hogy az árverési feltételek a fentnevezett irodában az árverés napjáig a hivatalos órák alatt betekintheők.

Nagybecskerek, 1902. évi január hó 23-dikán.

Zachariás József, városi tanácsnok.

NYOMDÁSZ-TANULÓNAK
JÓ HÁZBÓL VALÓ FIU
FELVÉTELEK.
BŐVEBBET E LAP KIADÓHIVATALÁBAN.
(42-x.16)

Szeged—nagykikinda—nagybecskereki h. é. vasut.

Érvényes: 1901. évi október hó 1-től.

Oda				S.				Vissza			
V.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.					Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	V.-v.
4412	4404	4402	4406					4401	4405	4403	4411
I-III.	I-III.	I-III.	I-III.					I-III.	I-III.	I-III.	I-III.
650	1010	815	230	ind. Budapest ny. p. u.				125	—	720	715
155	1201	609	—	ind. Szeged ér.				830	—	359	1225
208	1211	119	—	érk. Szöreg ind.				818	—	347	1211
208	1212	620	—	ind. Szöreg ér.				817	—	346	1210
218	1220	—	—	*O. és Új-Sat-Iván				808	—	337	1201
231	1232	637	—	*Gyála				755	—	324	1145
240	1239	644	—	Szerb-Keresztur				743	—	315	1136
306	105	703	—	Törökkanizsa				723	—	257	1113
322	119	721	—	Szanád				703	—	235	1049
335	128	730	—	Csóka				658	—	224	1037
350	141	743	—	Tisza-Szt-Miklós				645	—	210	1022
406	155	757	—	Pádé				630	—	155	1005
422	209	—	—	*Esztermajor				614	—	138	948
434	221	822	—	Bocsár				603	—	127	935
445	231	832	—	érk. Karlova ind.				551	—	115	922
624	—	1015	728	érk. Nagy-Kikinda ind.				358	—	—	738
358	135	—	—	ind. Nagy-Kikinda ér.				—	841	149	1018
505	246	—	847	ind. Karlova ér.				—	745	100	907
520	253	—	857	Beodra				—	736	1251	857
531	306	—	—	*Vinczeór				—	726	1241	845
619	327	—	925	Török-Becse-Aracs				—	706	1221	822
649	345	—	943	Kumán				—	648	1203	743
710	404	—	1002	Melencze				—	634	1149	726
722	420	—	1018	Elemér				—	614	1128	659
749	435	—	1033	érk. Nagy-Becskerek ind.				—	558	1112	640
1213	920	—	—	érk. Pancsova ind.				—	—	503	200
—	620	—	—	érk. Szécsány ind.				—	—	803	—

Oda				Nagy-Kikinda—Karlova.				Vissza			
V.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.					Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	V.-v.
4512	4502	4506	4508					4501	4503	4507	4511
I-III.	I-III.	I-III.	I-III.					I-III.	I-III.	I-III.	I-III.
650	1010	815	230	ind. Budapest ny. p. u.				125	710	740	715
—	—	750	925	ind. Temesvár ér.				814	149	842	520
147	456	1116	559	ind. Szeged ér.				300	955	408	1288
356	1158	155	738	ind. Nagy-Kikinda ér.				624	841	149	1016
422	1220	221	804	ind. *Váalom ér.				558	815	123	950
440	1235	239	822	érk. Karlova ind.				540	757	105	932
749	—	425	1022	érk. Nagy-Becskerek ind.				—	522	1112	640

28837/1901 szám.

M. kir. államvasutak.

Legelősebb utazás

Olaszországba és Dél-Franciaországba Budapest—Dombóvár—Fiumén át a Magyar-Horvát Tengeri Gőzhajózási Társaság Fiume és Velence, illetőleg Ancona közt közlekedő gőzhajóival.

Hajójáratok menetrendje.

Marcus hó 16-tól október hó 1-éig

1. Indulás Fiuméből Velencébe. Minden kedden és csütörtökön reggel 7 órakor. Minden szombaton este 8 órakor.
2. Indulás Fiuméből Anconába. Minden hétfőn és szerdán reggel 7 órakor. Minden pénteken este 8 órakor.
3. Indulás Velencéből Fiuméba. Minden szerdán és pénteken reggel 7 órakor. Minden hétfőn este 7 óra 30 perckor.
4. Indulás Anconából Fiuméba. Minden kedden és csütörtökön reggel 7 órakor. Minden szombaton este 8 óra 30 perckor.

Menettartam 10 óra

Menetidjék

a hajó átkelési illetékekkel együtt:

Honnan	Hová	Pénz-érték	Gyorsvonat			Személyvonat
			I.	II.	III.	
Budapest	Velence vagy Ancona	kor.	34.00	26.00	14.00	
"	Cannes	franc	116.15	83.60	—	
"	Firenze	"	73.50	53.90	30.40	
"	Genova	"	89.25	64.90	36.85	
"	Grasse	"	118.30	85.00	—	
"	Lyon	"	123.25	91.50	—	
"	Marseille	"	137.75	98.20	—	
"	Milano	"	66.95	51.40	28.95	
"	Menton	"	89.10	64.80	—	
"	Napoli	"	109.55	72.85	41.50	
"	Nizza	"	112.70	81.25	—	
"	Roma	"	73.75	54.05	30.50	
"	Torino	"	89.10	64.80	36.80	
Bécs	Velence vagy Ancona	kor.	47.10	34.80	18.20	
Berlin	"	márka	95.60	68.40	38.50	
Breslau	"	"	71.20	51.70	28.99	
Hamburg	"	"	122.20	88.10	52.30	

A gőzhajókon egy ágyért 2 korona utánfizetendő.

A hajó átkelési díj magában Fiuméből—Velencébe, vagy Anconába:
Diszterem hálóllyel együtt 16 kor.
I. osztály 12 kor.
III. " (fedélzet) 6 "

Nyomatott Pleitsa Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.

A gőzhajók a Budapest Fiume közt közlekedő gyorsvonatokkal, valamint Velencében és Anconában a Róma, Nápoly, Bari, Brindisii Bologna, Milánó stb. felé induló, illetve onnan érkező olasz vonatokkal közvetlen csatlakozásban állanak. Fiumében a vonatok a gőzhajók kikötő helyéig közlekednek s onnan indulnak.

Fiuméből—Dalmáciába naponként indulnak gőzhajók, ezek közül hetenkint 4 gyorsjártat és pedig Zarába, Metkovicba, Raguzába és Cattaróba, melyek menetrendje az „Utmutató” ban foglaltatik.

Menetjegyeket és csoportosított körutazási jegyeket a fent megnevezett állomások, ugyszintén a magyar kir. államvasutak városi menetjegyirodái Budapestén és Bécsben, továbbá a Cook Tamás és fia cég utazási irodái Budapestén és Bécsben adnak ki, hol a kívánt felvilágosítások is megadatnak.

Budapest, 1901. május havában.

(Nyomtatás nem díjazatik). Az igazgatóság

Hirdetések

gyárosoknak, kereskedőknek és iparosoknak, saját érdekük, hogy gyártmányaikat, áru- és iparcikkeiket mennél többet hirdessék.

A hirdetések 1900. évi július 1-je óta **ingymentesek** és annyira olcsók, hogy a ki nem hirdet, az maga ellen vét!

Hirdetések felvételnek a **„TORONTÁL”** kiadóhivatalában